

Dönem : 22

Yasama Yılı : 2

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 432)

Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum, İçişleri ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/705)

Not : Tasarı, Başkanlıkça Avrupa Birliği Uyum, Plan ve Bütçe, İçişleri ve Anayasa komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-700/5251

21.11.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 30.6.2003 tarihinde kararlaştırılan “Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

İdare, kamu hizmetlerinin yürütülmesi sırasında açıklık, saydamlık, hesap verebilirlik, tarafsızlık, dürüstlük, objektiflik ilkeleri teminat altına alındığında ve kamu yararına uygun işlediğinde etkili ve verimli işleyebilir. Dürüst, güvenilir ve adil kamu hizmeti kamuya olan güveni artırdığı gibi, iş dünyası için de uygun bir ortam oluşturur ve bu suretle piyasaların iyi işlemesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunur. Kamu yönetiminde etik, iyi yönetimin temel anahtarıdır.

Etik davranış kuralları ile yasalar arasında yakın bir ilişki vardır. Yasaların kimi zaman düzenlemekte yetersiz kaldığı öznel durumları etik davranış kuralları düzenlemekte, belli bir statüye tâbi olanların nasıl davranmaları gerektiği yönünde kurallar koymakta ve böylece bu kurallara uyulmasını sağlamaktadır.

Kamu görevlilerinin hizmet verdiği kişilere karşı sorumluluk bilinci içerisinde davranmasını sağlayan etik davranış ilkeleri, kamu görevlilerinin hizmetten yararlananlara karşı hukuka uygun, adaletli ve objektif işlem ve eylemlerde bulunmalarını amaçlamakta, hizmet sunumunda kalite ve standardı gözetmekte ve bazı kamu hizmetlerinin yürütülmesi sürecinde karşılaşılan yakınma ve şikâyetleri gidererek kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve düzenli sunulmasını sağlamayı hedeflemektedir.

Kamu görevlileri seçilerek ya da atanarak getirildikleri görevleri yerine getirirken kendilerini hukuka uygunluk, adalet ve dürüstlük ilkeleri çerçevesinde, güven verici bir şekilde hareket etmeye zorlayan idari sorumlulukla bağlıdır. Bu sorumluluğun esası kamu görevinin, seçilmiş ya da atanmış olsun kişisel bir kazanç ya da çıkar sağlamak amacıyla kullanılamamasıdır.

Vatandaşlar, tüm kamu görevlilerinin görevlerini yerine getirirken en yüksek ahlâkî ölçülere göre davranmalarını ve kamu yararına uygun hareket etmelerini beklemektedir. Kamu görevlileri kanun ve mevzuat hükümlerine, bunların öngördüğü yaptırımlara uygun davranmak zorunda oldukları gibi, kamuoyu denetimine de tâbidir. Kamu görevlilerinin, görevlerini ifa ederken kamuoyunun denetimine tâbi olmaları, kamu hizmeti ifa etmelerinin doğal sonucu olarak kabul edilmektedir.

OECD tarafından 1998 yılında yayımlanan “Kamu Yönetiminde Etik İlkeler” başlıklı tavsiye kararında da, üye ülkelerin kamu hizmetlerinde etik davranış ilkelerini hayata geçirmek amacıyla, iyi işleyen kurumsal yapılar oluşturmaları ve gerekli diğer tedbirleri almaları yer almıştır.

Öte yandan, “4. Gözden Geçirmeye İlişkin 5 Nisan 2003 Tarihli Niyet Mektubu”nda; bazı yapısal taahhütlerin zaman darlığı nedeniyle yerine getirilmediği, bunlar arasında kamu yöneticileri ve memurlar için etik kuralları belirleyen kanunun Meclis’ten geçirilmesinin de bulunduğu yer almıştır. Bakanlar Kurulunun 23.6.2003 tarihli ve 2003/5930 sayılı Kararıyla kabul edilen Ulusal Programın, kamuda yönetişimin güçlendirilmesi başlığı altında da; kamu yönetiminde saydamlığın artırılması ve yolsuzlukla mücadele kapsamında yapılan çalışmalardan birisinin de kamu görevlilerinin uyacakları meslekî ve etik ilke ve kuralları belirleyen bir düzenlemenin yapılması olduğu belirtilerek, hazırlanan taslağın 2003 yılı içinde yasallaşmasının beklendiği ifade edilmiştir.

Diğer ülkelerde kamu etik davranış ilkelerini yerleştirmek ve belirlenen ilkelere uygun davranılıp davranılmadığını gözetmekle görevli kılınan merkezi kurumsal yapıya örnek olarak; Amerika Birleşik Devletlerinde The Office of Government Ethics, İngiltere’de The Committee on Standards in Public Life, Kanada’da The Office of the Ethics Counsellor, Japonya’da National Public Service Ethics Board, Avustralya’da The Public Service and Merit Protection Commission, İrlanda’da The Public Offices Commission ve Portekiz’de The Inspectorate - General for Public Administration gibi kurumsal yapılar gösterilebilir.

Tasarı hazırlanırken, kamu yönetiminde etik konusunda diğer ülkelerdeki kurumsal yapılar incelenmiş ve ülkemiz yönetim geleneği ile sosyo-ekonomik şartlarına uygun düşecek bir model, Kanun Tasarısına yansıtılmıştır. Tasarının yasallaşması, ülkemizde dürüst, adil ve daha iyi bir yönetime doğru atılmış önemli bir adım olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile; kamu görevlilerinin uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kuruluş, görev ve çalışma usul ve esasları belirlenmektedir.

Madde 2. - Madde ile; Başbakanlık bünyesinde kurulacağı hükme bağlanan Kamu Görevlileri Etik Kurulunun (Kurul), biri Başkan olmak üzere toplam 11 üyeden oluşacak şekilde Bakanlar Kurulunca atanması, Kurul üyelerinin niteliklerine, görev sürelerine, görevden alınabilme usullerine, Kurulun toplanma ve karar alma usulüne ilişkin esaslar ile Başkan ve üyelere verilecek huzur hakkının miktarı düzenlenmektedir.

Madde 3. - Madde ile; Kurulun yürütmekle yetkili ve görevli olduğu hususlar düzenlenmektedir.

Madde 4. - Madde ile; başvuru usulü düzenlenerek, kapsama dahil kamu kurum ve kuruluşlarında etik davranış ilkelerine aykırı uygulamalar bulunduğu iddiasıyla, en az genel müdür veya eşiti seviyedeki kamu görevlileri hakkında Kurula başvurulabileceği, diğer kamu görevlilerinin, etik davranış ilkelerine aykırı uygulamaları bulunduğu iddiasıyla yapılacak başvuruların ise, ilgili kurumların yetkili disiplin kurullarına yapılacağı düzenlenmektedir.

Madde 5. - Madde ile; Kurulun başvurular hakkındaki inceleme ve araştırmasını etik davranış ilkelerinin ihlal edilip edilmediği çerçevesinde yürüteceği, Kurulun yapacağı inceleme ve araştırmayı en geç üç ay içinde sonuçlandıracağı, inceleme ve araştırma sonucunun Başbakanlık Makamına yazılı olarak bildirileceği ve etik davranış ilkelerine aykırı işlem veya eylemi olduğu tespit edilenlerin durumunun Kurul kararı olarak Resmî Gazete aracılığıyla kamuoyuna duyurulacağı düzenlenmektedir.

Madde 6. - Madde ile; Kurulun başvuru konusu ile ilgili olarak istediği bilgi ve belgeleri bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının vermek zorunda oldukları hükmüne bağlanmakta ve Kurulun kapsama dahil kuruluşlardan ve özel kuruluşlardan ilgili temsilcileri çağırıp bilgi alma yetkisine sahip olduğu düzenlenmektedir.

Madde 7. - Madde ile; uygulamaya ilişkin hususların, Kurulca hazırlanacak yönetmeliklerle belirleneceği düzenlenmektedir.

Madde 8. - Madde ile; 19.4.1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 9 uncu maddesine bir fıkra eklenmek suretiyle, Kurulun mal bildirimlerini gerektiğinde inceleme yetkisine sahip olduğu ve mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşların (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlü olduğu düzenlenmektedir.

Madde 9. - Madde ile; 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 29 uncu maddesine bir fıkra eklenmek suretiyle, Kurulun hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye ve en az genel müdür veya eşiti seviyedeki üst düzey kamu görevlilerince alınan hediyelerin listesini gerektiğinde her takvim yılı sonunda bu görevlilerden istemeye yetkili olduğu düzenlenmektedir.

Madde 10. - Yürürlük maddesidir.

Madde 11. - Yürütme maddesidir.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

16.1.2004

Esas No. : 1/705

Karar No. : 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Bakanlar Kurulunca, 21.11.2003 tarihinde Başkanlığımıza sunulan, "Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Başkanlığınızca, 4.12.2003 tarihinde esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna tali komisyon olarak da İçişleri, Plan ve Bütçe Komisyonları ile Komisyonumuza havale edilmiş ve Komisyonumuz, 10.12.2003 tarihinde ilgili Devlet Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla Tasarayı görüşmeye başlamıştır.

Komisyonumuz, Tasarının Avrupa Birliğine üye ülkelerdeki mevzuata uygunluğunu araştırmak amacıyla, Adana Milletvekili Vahit Kirişçi, İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu, İstanbul Milletvekili Şükrü Elekdağ, Kastamonu Milletvekili Musa Sıvacıoğlu, Mersin Milletvekili Ömer İnan'dan oluşan bir alt komisyon kurulmasını kararlaştırmıştır. Alt Komisyon, 11.12.2003 tarihinde yaptığı toplantıda Başkanlığına Kastamonu Milletvekili Musa Sıvacıoğlu'nu seçerek çalışmalarına başlamış; temin ettiği çeşitli AB üyesi ülkelerinin mevzuatları ve OECD'nin öneri paketi ışığında Tasarayı görüşmüş ve 16.12.2003 tarihinde raporunu Komisyonumuza sunmuştur.

18.12.2003 tarihinde, Alt Komisyon raporunun görüşmelerine başlayan Komisyonumuz, yargı organı mensupları, askerî personel ve siyasî kimliğe sahip olan kişilerin kurullardaki görevi ve kurullar karşısındaki konumunu öğrenmek amacıyla Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla Avrupa Birliğine üye ülkelerdeki durumu araştırmayı kararlaştırmıştır. Dışişleri Bakanlığı tarafından İngiltere, İspanya, Finlandiya, İsveç, Fransa ve İrlanda'da araştırma yapılmış ve sonuçlar Komisyonumuza iletilmiştir.

Komisyonumuz ilk toplantıda yaptığı incelemeler, Alt Komisyon Raporu ve Dışişleri Bakanlığı tarafından sağlanan bilgiler doğrultusunda Tasarayı incelemiş ve sonuçlandırmıştır.

Tasarı, kamu görevlilerinin uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kuruluşunu ve çalışma yöntemini belirlemektedir.

Alt Komisyon, Tasarının amaç ve kapsam başlıklı 1 inci maddesinde, üç sorun bulmuştur:

1. "Etik" Sözcüğünün Belirsizliği

Alt Komisyonda, etik sözcüğünün tedirgin edici bir sözcük olduğu, bu nedenle mümkünse aynı anlama gelen Türkçe sözcük bulunmasının ve kavramın içeriğinin mutlaka tanımlanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir. Aksi taktirde uygulamada çok ciddi sorunlarla karşılaşılabilieceği ve Kanundan beklenen sonucun elde edilemeyeceği ifade edilmiştir. Bu konuda çeşitli ülkelerin yaptıkları düzenlemelere bakıldığında, "bulunduğu makamı kendi kişisel çıkarı için kullanmama", "hediyenin belli limitleri aşmaması", "görevini yaparken kimseye ayrıcalıklı davranmamak" biçiminde ilkelerin saptanmış olduğu görülmektedir. Bu nedenle, Alt Komisyonda, etik ilkelerin içeriğinin ne olduğunun mutlaka yasada yer alması ve Kamu Görevlileri Etik Kuruluna yön gösterilmesi gerektiği görüşü ağırlık kazanmıştır.

2. "Etik İlkeler"in Belirlenmesi Sorunu

1 inci maddede "kamu görevlilerinin uymaları gereken etik ilkelerin belirlenmesi" görevi, Kamu Görevlileri Etik Kuruluna bırakılmaktadır. Alt Komisyon Kurulun uyacağı ilkelerin çıkarılacak yasada belirlenmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

3. TBMM Üyeleri ile Bakanlar Kurulunun Kapsam Dışılığı

1 inci maddede, Cumhurbaşkanı, TBMM üyeleri ve Bakanlar Kurulu üyeleri Kanun kapsamı dışında bırakılmaktadır. Bunun nedeni, Cumhurbaşkanının mutlak sorumsuzluğa sahip olması ve Milletvekilleri ile Bakanlar Kurulu üyelerinin farklı bir yargılama usulüne tâbi olmalarıdır. Alt komisyonda, Milletvekilleri ile Bakanlar Kurulu üyelerinin de etik yönden sınırlamalara tâbi olması gereği üzerinde durulmuştur. Ancak Milletvekilleri ile Bakanların, bu Kurula tâbi olmaları, kurulun oluşumu dikkate alındığında çeşitli sorunlar yaratacak niteliktedir. Tasarı kamu görevlileri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Dolayısıyla, Alt Komisyon bu konuda milletvekilleri ile Bakanlar için de yasal bir düzenleme yapılması konusunda tavsiye kararı alınmasını kararlaştırmıştır.

Alt Komisyon sonuç olarak 1 inci maddenin birinci fıkrasının şöyle düzenlenmesini kararlaştırmıştır:

"Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi ilkeler çerçevesinde etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere kurulan Kamu Görevlileri Etik Kurulunun Kuruluş, Görev ve Çalışma Usul ve Esaslarının belirlenmesidir."

Komisyonumuz, Alt Komisyonun bu önerisini benimsemiş ve 1 inci maddeyi bu değişiklikle birlikte kabul etmiştir.

Komisyonumuzda, siyasi kimliğe sahip kişilerin de mutlaka bir etik kuruluna tâbi olmaları yönündeki görüş desteklenmiş ve bu konuda ayrı bir düzenlemenin yapılması konusunda tavsiye kararı alınmıştır. Avrupa Birliğine üye ülkelerdeki uygulamalar incelendiğinde, siyasi kimlikli kişilerin memurların tâbi oldukları kurullardan ayrı kurullara tâbi oldukları görülmüştür.

Tasarının 2 nci maddesi, Kamu Görevlileri Etik Kurulunun oluşumunu düzenlemektedir. Madenin (e) bendinde, Kurula, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından 1 üyenin katılması öngörülmektedir. Alt komisyon, AB'ye üye ülkelerdeki katılımcılık nedeniyle Kurulda işçi ve işveren sendikaları temsilcilerinin de bulunmasını uygun bulmuştur.

Komisyonumuz, Avrupa ülkelerindeki uygulamayı ve özellikle idari sistemimizle benzeşen Fransa'daki uygulamayı dikkate alarak Kurulun yapısını yeniden düzenleyen bir önergeyi kabul etmiştir. Fransa'daki ve diğer birçok Avrupa ülkesindeki uygulamada, askerî personel ile yargı organı mensuplarının kurul üyesi olmadıkları görülmektedir. Diğer taraftan kurullarda, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetim organlarında görev yapmış kişilerin olduğu saptanmıştır. Komisyonumuz bu amaçla maddedeki askerî personeli tümüyle maddeden çıkarmıştır. Yargı organı mensuplarından ise, sadece, idarî görevleri de olan Danıştay ve Sayıştay üyeleri ile teknik bilgilerinden yararlanılması düşünülen Yargıtay üyelerine yer verilmiştir. Yine maddeye, yerel yönetim birimlerinden, il belediye başkanları eklenmiştir. Alt Komisyonun eklediği işçi ve işveren sendikaları temsilcisi yerine, kapsam genişletilerek sivil toplum kuruluşları temsilcisi konmuştur. 2 nci madde önergede öngörülen bu değişikliklerle birlikte kabul edilmiştir.

Tasarının 3 üncü maddesi, Kurulun görevlerini düzenlemektedir. Alt Komisyon Kurulun sadece başvurular üzerine değil, re'sen de harekete geçmesinin kurulun etkinliğini artıracığı gerekçesiyle maddeye "re'sen veya" ibaresinin eklenmesini uygun görmüştür. Komisyonumuz Alt Komisyonun yaptığı bu değişikliği benimsemiş ve maddeyi bu değişiklikle birlikte kabul etmiştir.

Tasarının 5 inci maddesi, Kurulun inceleme ve araştırma yapma ilkelerini düzenlemektedir. Maddenin son fıkrasında, "Kurul kararları Başbakanlık Müsteşarının onayıyla Resmî Gazetede

yayımlanır." hükmü bulunmaktadır. Alt Komisyon, bu fıkranın kaldırılarak üçüncü fıkraya aktarılmasını uygun görmüştür. Alt Komisyon üçüncü fıkra hükmünün şöyle olmasını önermiştir:

"Kurulun başvuruya konu işlem veya eylemi gerçekleştiren kamu görevlisinin, etik davranış ilkelerine aykırı işlem veya eylemi olduğunu tespit etmesi halinde, bu durumu, Başbakanlık, Kurul kararı olarak Resmî Gazete aracılığıyla kamuoyuna duyurur."

Komisyonumuz, 5 inci maddeyi Alt Komisyonun önerisi doğrultusunda değiştirerek kabul etmiştir.

Tasarının 4, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 10 ve 11 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği Anayasa Komisyonu'na gönderilmek üzere bilgilerinize sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
<i>Yaşar Yakış</i>	<i>Ömer İnan</i>	Onur Öymen
Düzce	Mersin	İstanbul
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Vahit Kirişçi</i>	Muzaffer Gülyurt	<i>Hanefi Mahçiçek</i>
Adana	Erzurum	Kahramanmaraş
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Afif Demirkıran</i>	<i>Aydın Dumanoğlu</i>	Kemal Derviş
Batman	Trabzon	İstanbul
		(İmzada bulunamadı)
	Üye	
	<i>Algan Hacaloğlu</i>	
	İstanbul	

AVRUPA BİRLİĞİ UYUM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
**KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU KURULMASI VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI**

Amaç ve kapsam

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kuruluş, görev ve çalışma usul ve esaslarının belirlenmesidir.

Bu Kanun, genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadî teşebbüleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahallî idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan; yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul başkan ve üyeleri dahil tüm personeli kapsar.

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Bakanlar Kurulu üyeleri hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Kuruluş

MADDE 2. - Bu Kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere Başbakanlık bünyesinde Kamu Görevlileri Etik Kurulu (Kurul) kurulmuştur.

Bakanlar Kurulu, bu Kanun kapsamındaki konularda her türlü kararları almak ve uygulamak üzere;

- a) Bakanlık görevi yapmış olanlar arasından 1 üye,
- b) İl belediye başkanlığı yapmış olanlar arasından 1 üye,
- c) Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeliği görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından 2 üye,
- d) Müsteşarlık, büyükelçilik, valilik, bağımsız ve düzenleyici kurul başkanlığı görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından 3 üye,
- d) Üniversitelerde rektörlük veya dekanlık görevlerinde bulunmuş öğretim üyeleri veya bunların emeklileri arasından 2 üye,
- e) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından 1 üye,

f) Sivil toplum kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından 1 üye,

Olmak üzere toplam 11 üyeyi biri Başkan olmak üzere seçer ve atar.

Kurul başkan veya üyeliğine atanacak kamu görevlileri hakkında, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası hükmü ile ek 68 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü uygulanmaz ve bu kişiler Kurulda emekli aylıkları kesilmeksizin çalıştırılır.

Üyelerin görev süresi 4 yıldır. Süresi dolan üyeler Bakanlar Kurulunca yeniden seçilebilirler. Kurul üyelerinin görev süresi dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş görememeleri veya atamaya ilişkin şartları kaybetmeleri halinde, atandıkları usule göre süresi dolmadan görevden alınır. Üyeler, görevi kötüye kullanmaktan veya yüz kızartıcı bir suçtan mahkûm olmaları halinde ise Başbakan onayıyla görevden alınır. Görevden alma nedeniyle veya süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalan Kurul üyeliklerine bir ay içerisinde Bakanlar Kurulunca yeniden atama yapılır. Bu şekilde atanan üye, yerine atandığı üyenin görev süresini tamamlar.

Kurul, Başkanın daveti üzerine en az 6 üyeyle toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğunun aynı yöndeki oyu ile karar verir. Toplantı kararları ilgililere duyurulur. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamazlar. Kurul, ayda en fazla 2 defa toplanır. Kurul Başkan ve üyelerinin toplantılara katılmaları esastır. Arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya katılmayan üyeler istifa etmiş sayılırlar.

Kurulun sekretarya hizmetleri Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Kurul Başkan ve üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak koşuluyla, fiilen görev yapılan her gün için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödmeden, damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

Huzur hakkı ve Kurulun diğer ihtiyaçları için her yıl Başbakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

Kurulun görevleri

MADDE 3. - Kurul, kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini hazırlayacağı yönetmeliklerle belirlemek, etik davranış ilkelerinin ihlâl edildiği iddiasıyla re'sen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek, kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmakla görevli ve yetkilidir.

MADDE 4. - Tasarının 4 üncü maddesi, Komisyonumuzca, başlığıyla birlikte aynen kabul edilmiştir.

İnceleme ve araştırma

MADDE 5. - Kurul, başvurular hakkındaki inceleme ve araştırmasını etik davranış ilkelerinin ihlâl edilip edilmediği çerçevesinde yürütür. Kurul, başvuru üzerine yapacağı inceleme ve araştırmayı en geç üç ay içinde sonuçlandırmak zorundadır.

Kurul, inceleme ve araştırma sonucunu Başbakanlık Makamına yazılı olarak bildirir.

Kurulun, başvuruya konu işlem veya eylemi gerçekleştiren kamu görevlisinin, etik davranış ilkelerine aykırı işlem veya eylemi olduğunu tespit etmesi halinde, bu durumu, Başbakanlık, Kurul kararı olarak Resmî Gazete aracılığıyla kamuoyuna duyurur.

Bu Kanuna göre yapılan inceleme ve araştırmalar, genel hükümlere göre ceza kovuşturmasına veya tâbi oldukları personel kanunları hükümlerine göre disiplin kovuşturmasına engel teşkil etmez.

MADDE 6. - Tasarının 6 ncı maddesi, Komisyonumuzca, başlığıyla birlikte aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. - Tasarının 7 nci maddesi, Komisyonumuzca, başlığıyla birlikte aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. - Tasarının 8 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. - Tasarının 9 uncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. - Tasarının 10 uncu maddesi, Komisyonumuzca, başlığıyla birlikte aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. - Tasarının 11 inci maddesi, Komisyonumuzca, başlığıyla birlikte aynen kabul edilmiştir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/705

Karar No. : 52

18.12.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca, 21.11.2003 tarihinde Başkanlığınıza sunulan, "Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Başkanlığınızca 4.12.2003 tarihinde esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe, Avrupa Birliği Uyum Komisyonları ile Komisyonumuza havale edilmiş ve Komisyonumuz, 17.12.2003 tarihli 22 nci toplantısında, İçişleri ve Adalet Bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla Tasarıyı inceleyip görüşmüştür.

Kamu görevlilerinin hizmet verdiği kişilere karşı sorumluluk bilinci içerisinde davranmasını sağlayan etik davranış ilkeleri, kamu görevlilerinin hizmetten yararlananlara karşı hukuka uygun, adaletili ve objektif işlem ve eylemlerde bulunmalarını amaçlamakta, hizmet sunumunda kalite ve standardı gözetmekte ve bazı kamu hizmetlerinin yürütülmesi sürecinde karşılaşılan şikayetleri gidererek, kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve düzenli sunulmasını sağlamayı amaçlamaktadır. OECD tarafından 1998 yılında yayımlanan kamu yönetiminde etik ilkeler başlıklı tavsiye kararında, üye ülkelerin kamu hizmetlerinde etik davranış ilkelerini hayata geçirmek amacı ile iyi işleyen kurumsal yapılar oluşturmaları ve gerekli diğer tedbirleri almaları önerilmiştir. Öte yandan 4 üncü gözden geçirmeye ilişkin niyet mektubunda, kamu yöneticileri ve memurları için etik kuralları belirleyen kanunun TBMM'den geçirilmesinin zaman darlığı nedeni ile yerine getirilemediği ve kısa zaman içerisinde konunun yasalaşması için çalışmalar yapılacağı taahhüt edilmiştir. Tasarı ile OECD tavsiye kararı ve 4 üncü gözden geçirme raporundaki taahhütler çerçevesinde, çağdaş ülkelerdeki uygulamalar gözetilerek, kamu görevlilerinin uyması gereken etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulu kurulmakta, bu Kurulun görevleri, çalışma usul ve esasları ile oluşum şekli belirlenmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sırasında, Tasarının genel olarak olumlu bulunduğu vurgulanmış ve aşağıdaki görüşlerin esas komisyona önerilmesi kararlaştırılmıştır:

- Tasarıdaki Kurulun yapısı, sivil toplum örgütleri temsilcilerinin ve bu bağlamda mesleki kuruluşlar, sendika kuruluşları ve mahalli idare temsilcilerinin katılımını sağlayacak şekilde oluşturulmalıdır. Bu suretle demokratikleşecek ve sivilleşecek olan bu Kurul daha esnek bir yapıda olacak ve doğru karar verecektir.

- Tasarıda, kurul üyelerinin seçimi Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır. Yürütme tarafından seçilen bir kurulun yürütmeyi denetlemesi, denetleme mantığına ters düşen bir durumdur. Bu yapısı ile Kurulun, yürütmeye karşı bağımsızlığı olmayacak ve objektif karar veremeyecektir. Bundan dolayı, Kurul üyelerinin seçiminde Cumhurbaşkanlığının ve diğer kurumların da yetkisi olmalıdır.

- Bakanlar Kurulunca üst düzeyde oluşturulacak bir kurulun kararlarının Başbakanlık Müsteşarının onayına bırakılması bir çelişkidir. Tasarıdan, Kurulun kararlarının Müsteşar onayıyla yürürlüğe girmesi hükmü çıkartılmalıdır.

- Etik kavramı, soyut bir kavramdır. Çerçevesi belirlenmemiş bir etik kavramı, uygulamada subjektif ve keyfi değerlendirmelere yol açabilir. Tasarıda, etik kavramının tanımı yapılmalı ya da

en azından çerçevesi belirlenmelidir. Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerden sonra, Tasarı ile gerekçesi Komisyonumuzca uygun bulunmuştur.

Komisyonumuz Tasarı üzerinde tali komisyon olarak belirlenmiş olduğundan, İçtüzüğün 23 üncü maddesi uyarınca, Komisyonumuzun yukarıdaki önerilerle birlikte uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesiyle yetinilmesi kararlaştırılmıştır.

Raporumuz, Anayasa Komisyonuna sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Tevfik Ziyaeddin Akbulut</i>	<i>Ali Sezal</i>	<i>Ümmet Kandoğan</i>
Tekirdağ	Kahramanmaraş	Denizli
Kâtip	Üye	Üye
<i>Muharrem Tozçöken</i>	<i>Ali Küçükaydın</i>	<i>Şevket Gürsoy</i>
Eskişehir	Adana	Adıyaman (Çekimser)
Üye	Üye	Üye
<i>Şevket Orhan</i>	<i>Ali Yüksel Kavuştu</i>	<i>Mehmet Sait Armağan</i>
Bursa	Çorum	Isparta
Üye	Üye	Üye
<i>Sıdika Aydoğan</i>	<i>Nusret Bayraktar</i>	<i>Hakkı Ülkü</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
(Çekimser)		(Çekimser)
Üye	Üye	Üye
<i>Serpil Yıldız</i>	<i>Sinan Özkan</i>	<i>Mehmet Siyam Kesimoğlu</i>
İzmir	Kastamonu	Kırklareli (Çekimser)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Sefa Sirmen</i>	<i>Ali Oksal</i>	<i>Selami Uzun</i>
Kocaeli	Mersin	Sivas
(Çekimser)	(Çekimser)	
Üye	Üye	Üye
<i>Şevket Arz</i>	<i>Mehmet Kartal</i>	<i>Şükrü Önder</i>
Trabzon	Van	Yalova
(Çekimser)	(Çekimser)	

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

29.4.2004

Esas No : 1/705

Karar No : 19

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 4.12.2003 tarihinde Tali olarak Avrupa Birliği Uyum , Plan ve Bütçe, İçişleri; Esas olarak Anayasa Komisyonuna havale edilen "Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" (1/705), Komisyonumuzun 1.3.2004 ve 29.4.2004 tarihli toplantılarında görülmüştür.

Toplantımıza Devlet Bakanı Sayın Beşir Atalay ve Bakanlığın diğer yetkilileri katılmışlardır.

Tasarı ile; kamu görevlilerinin uymaları gereken etik davranış ilkelerinin belirlenmesi ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulunun oluşturulması öngörülmektedir.

Kamu yönetiminde etikle ilgili olarak diğer ülkelerdeki kurumsal yapıların incelendiği ve ülkenin yönetim geleneği ile sosyo-ekonomik şartlarına uygun düşecek bir modelin Tasarıya yansıtıldığı, Gereğesinde belirtilmektedir.

Komisyon Başkanı Sayın Kuzu sunuş konuşmasında etik ilkelerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesinin zor bir konu olduğunu; kamu hizmetlerinin açıklık, saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, objektiflik ilkeleri çerçevesinde yürütülmesinin toplumun tüm kesimlerince dile getirildiğini, Tasarının kanunlaşmasının bu anlamda bir ilk teşkil etmesi açısından önemli olduğunu ifade etmiştir.

Devlet Bakanı Sayın Beşir Atalay Tasarıyla ilgili olarak bu konu üzerindeki çalışmaların çok önce başladığını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bünyesinde Etik Komisyon kurulmasıyla ilgili çalışmaların da devam ettiğini belirtmiştir. Açık toplum, dürüst yönetimin son günlerde vurgulanan en önemli konu olduğunu; yolsuzluk, rüşvet, adaletsizlik, haksızlık gibi olayların önüne geçmenin yolunun açıklık, saydamlık, dürüstlük ve objektiflikten geçtiğini, bu yolda Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bu dönemdeki çalışmalarıyla epey mesafe kat edildiğini ifade etmiştir. Bilgi Edinme Kanununun bu anlamda önemine dikkat çekmiştir. Bu amaçla önemli Uluslararası Sözleşmelerin onaylandığını, dernek ve vakıflarla kamu kuruluşları arasındaki ilişkilerin yeniden düzenlendiğini, Kamu maliyesinde şeffaflığı sağlayıcı yasaların çıkarıldığını, Bankalar Kanununun bu çerçevede değerlendirilebileceğini söylemiştir. Siyasetin finansmanın şeffaflaştırılması, gizlilik - sır kavramının yeniden belirlenmesi, yolsuzlukla mücadele alanında yasal düzenleme ile ilgili çalışmaların devam ettiğini, Tasarının da bu çalışmalardan biri olduğunu belirtmiştir. Siyasi yozlaşmanın temelinde kapalılık vardır. Açık - dürüst her konuda hesap verebilir yönetim gerçekleştiğinde bu alanda önemli bir adım atılmış olacaktır. Kamu yönetiminde etik ilkelerin hayata geçirilmesiyle ilgili pek çok uluslararası kuruluşun da tavsiyesi vardır. OECD, IMF, AB gibi Bu Tasarı yargısı, Türk Silahlı Kuvvetlerini, Cumhurbaşkanlığını, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerini ve Hükümeti kapsamakta sadece kamu görevlileriyle sınırlı ilke ve mekanizma öngörmektedir. Başbakanlık bünyesinde, kamuda üst düzeyde görev yapanlar arasından oluşturulacak bir Kurul, Tasarıyla öngörülmektedir. Bütçeye yük getirmeyecek şekilde üyelere sadece huzur hakkı öngörülmektedir. Sekreterya'nın Başbakanlık Personel ve Prensipler Dairesince yürütülmesi kendisine has ayrı bir sekreterya kurulmaması hükme bağlanmaktadır.

Mevzuatımızda kamu görevlilerine yönelik etik kapsamda değerlendirilecek çok sayıda hüküm bulunmaktadır. Bu Tasarının yasallaşması yeni bir uygulama olarak etik ilkelerinin hayata geçirilmesini sağlayacaktır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde aleyhinde şu görüşler dile getirilmiştir;

• Etik Davranış ilkeleri kanunda yer almalı, uygulama yetki ve görevi Kurula bırakılmalıdır. Etik davranış ilkelerini hem belirlemek hem de uygulamak üzere Kurul oluşturulması yanlıştır.

• Başbakanlığa bağlı olarak bir Kurul oluşturulması tarafsızlığına gölge düşürecektir. Kurulun bağlı olduğu makamın siyasi bir makam olmaması gerekmektedir.

• Öncelikle milletvekilleri ve bakanlara yönelik Etik Kurulu oluşturulmalı hiç değilse bu çalışmalar eş zamanlı götürülmelidir.

• Kurulun kararlarının Resmî Gazetede yayınlanması hususu gözden geçirilmelidir. Bir duyurma söz konusu olacaksa bunu toplumun daha geniş şekilde duyacağı tarzda yapmak uygun olacaktır.

• Disiplin kurullarının alt kademe memurlar için verecekleri kararlar mutlaka Etik Kurulca onaylanmalıdır. Ancak bu şekilde bir güvence sağlanabilir.

• Etik Kurul'un kararlarına itiraz edilep edilmeyeceğinin düzenlenmemesi bir eksikliklerdir.

Bu görüşmelerden sonra; kamu görevlileriyle ilgili Etik Kurulun oluşturulması konusunda toplumda bir mutabakat olduğu, eksikliklerin kurulacak bir Alt Komisyonla giderilebileceği belirtilmiştir. Bu öneri oya sunulmuş ve Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Alt Komisyon, Başkanlığına Sayın Nimet Çubukçu'yu seçerek çalışmalarını tamamlamıştır. Alt Komisyon oluşturduğu metinde etik ilkeleri belirlememiş; Devlet Bakanı Sayın Beşir Atalay'ın konuşmasını da dikkate alarak Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensuplarının bu Tasarı kapsamı dışında olduklarını birinci maddede belirtmiş, sivil toplum kuruluşlarında üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından Etik Kurula üye seçilmesini uygun görmemiş; bunun yerine Yüksek Mahkemelerden seçilecek üye sayısını üçe çıkarmıştır. Bunun yanı sıra Alt Komisyon Kurul kararlarının Başbakanlık tarafından Resmî Gazete aracılığı ile kamuoyuna duyurulmasını yeterli görmüş; ayrıca Başbakanlık Müsteşarının onayına gerek görmemiştir.

Anayasa Komisyonu Alt Komisyon raporunu görüşmek üzere 29 Nisan 2004 tarihinde toplanmıştır.

Toplantımıza Devlet Bakanı Sayın Beşir Atalay ve Adalet Bakanlığı temsilcileri katılmışlardır. Alt Komisyon metni üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Alt Komisyon metninin 1 inci maddesi ile ilgili olarak verilen sözlü ve yazılı önergelerin kabulü ile üniversiteler bu Tasarının kapsamı dışına alınmış, Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun bu maddenin birinci fıkrası ile ilgili düzenlemesi benimsenmiştir. Bu şekilde saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik kamu yararını gözetme gibi örnek etik davranış ilkelerine madde metninde yer verilmiştir. Madde bu değişiklikler çerçevesinde Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

- Alt Komisyon metninin 2 nci maddesinin görüşmelerinde kabul edilen bir önerge ile "kurul üyeleri çekimser oy kullanamazlar" cümlesi metinden çıkarılmıştır. Alt Komisyon metni bu değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

- Alt Komisyon metninin 3 üncü maddesinde etik ilkeler bentler halinde belirlenmiştir. Devlet Bakanı Sayın Beşir Atalay etik ilkelerin kanunla belirlenmesinin doğru olmayacağını, bu konunun pek çok ülkede yönerge ya da yönetmeliklerle belirlendiğini, bu ilkelerin hukuk kuralları şeklinde pek çok kanunda zaten yer aldığını; davranış kalıpları ya da tutumlardan ibaret olan etik ilkeleri

kanun maddesi haline getirmemek gerektiğini ifade etmiştir. Böyle bir uygulamanın başlamasının, bu konuda bir atmosfer yaratılmasının önemine dikkat çekmiştir. Bu değerlendirmelere katılan Komisyonumuz 1 inci maddede etik ilkelerin genel olarak ifade edildiğini de göz önünde tutarak Alt Komisyon metnininin 3 üncü maddesinin Tasarı metninde yer almamasına karar vermiştir.

- Alt Komisyon metninin 4 üncü maddesi 3 üncü madde olarak görüşülmüştür. Kurulun görevlerini düzenleyen bu maddede Komisyonumuz Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun metnini benimsemiştir. Kurula hem resen hem de başvuru üzerine inceleme ve araştırma imkânı getirilmiştir.

- Tasarının kurula veya yetkili disiplin kurullarına başvuru başlıklı 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

- Alt Komisyonca düzenlenen 6 ncı madde 5 inci madde olarak görüşülmüş; kabul edilen bir önerge ile birinci fıkrasının ikinci cümlesi " Kurul, kendisine şikâyet veya ihbar yoluyla ulaşan başvurular üzerine yapacağı inceleme ve araştırmayı en geç 3 ay içinde sonuçlandırmak zorundadır." şeklinde değiştirilmiştir. Bu şekilde başvuru kavramının kapsamı biraz daha genişletilmiş, ihbar sonucu da inceleme ve araştırma yapabilme imkânı getirilmiştir. Yine bu madde ile ilgili olarak sözlü bir önergenin kabulü ile Kurula, inceleme ve araştırma sonucunu ilgililere de yazılı olarak bildirme zorunluluğu getirilmiş; ayrıca son fıkrada kararın Resmî Gazete ile duyurulması için tespit in kesinleşmesi öngörülmüştür. Madde bu değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir.

- Tasarının bilgi ve belge istenmesi kenar başlıklı 6, yönetmeliği düzenleyen 7, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 9 uncu maddesinde değişiklik öngören 8, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 29 uncu maddesinde değişiklik öngören 9, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 10 ve 11 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuza redaksiyon yetkisi verilmesi ve Tasarının tümü, oya sunulmuş ve Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Atilla Koç</i>	<i>Mehmet Ali Bulut</i>
İstanbul	Aydın	Kahramanmaraş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ayhan Sefer Üstün</i>	<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Abdullah Torun</i>
Sakarya	Adana	Adana
	(Ekteki şerhle)	
Üye	Üye	Üye
<i>F. Hüsrev Kutlu</i>	<i>İbrahim Hakkı Aşkar</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Adıyaman	Afyon	Afyon
(1. Maddeye muhalefet şerhi ektedir)	(1. Maddeye muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Haluk İpek</i>	<i>Atilla Emek</i>	<i>Tuncay Erçenk</i>
Ankara	Antalya	Antalya
	(Muhalefifim)	(Muhalefet şerhi ekte)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>	<i>Metin Kaşıkoğlu</i>	<i>Mustafa Nuri Akbulut</i>
Denizli	Düzce	Erzurum

Üye
Yılmaz Kaya
İzmir
(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye
Süleyman Sarıbaş
Malatya

Üye
Musa Sivacıoğlu
Kastamonu
(1. Maddeye muhalifim)
Üye
Mehmet Kurt
Samsun

Üye
Atilla Kart
Konya
(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye
İlyas Sezai Önder
Samsun
(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Ahmet Çağlayan
Uşak

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzda görüşülmekte olan 1/705 esas nolu Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile ilgili muhalefet şerhimizdir.

Tasarı ile ilgili genel gerekçede de ifade edildiği gibi; kamu yönetimine etik, iyi yönetimin temel anahtarıdır. Kamu görevlileri seçilerek olsun, atanarak olsun, getirildikleri görevi ifa ederken hukuka uygunluk, adalet ve dürüstlük ilkeleri çerçevesinde ve güven verici bir şekilde davranmalıdırlar. Bu sorumluluğun esası kamu görevinin her iki halde de kişisel, siyasi kazanç ya da çıkar sağlamak amacıyla kullanılmamasıdır. Kamu görevlileri yüksek ahlaki ölçülere göre ve kamu yararına uygun hareket etmelidirler. Bu konuda gerekli etkinliğin sağlanabilmesi adına, kamu görevlileri ile birlikte Milletvekillerini de kapsayacak şekilde siyasi etik düzenlemesinin yapılması gerekir. Siyasi etiğin başlangıcı ve temeli ise yasama dokunulmazlığının sınırlandırılmasından geçer.

Yukarıdaki kaygılarla hazırladığımız önergelerimizin nazara alınmaması nedeniyle yasadan beklenen amaç zayıflayacaktır.

Tasarı esası itibarıyla olumlu olmakla birlikte ve özüne katılmamıza rağmen yukarıda açıkladığımız gerekçelerle eksiklikler içerdiğinden muhalefet ediyoruz.

Atilla Kart
Konya
Atilla Emek
Antalya

Tuncay Ercenk
Antalya
Halil Ünlütepe
Afyon

İlyas Sezai Önder
Samsun
Uğur Aksöz
Adana

(Ayrıca, kurulun Başbakanlık bünyesinde olması ve Resmî Gazetede ilan konusuna muhalifim)

Yılmaz Kaya
İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

Tasarının 1 inci maddesine “Üniversitelerin yasa kapsamı dışında bırakılması” nedeniyle muhalif bulunuyoruz. Üniversitelerin ayrı bir yapısı, dokusu, disiplini olması ve özerk yapıda olmaları nedeniyle kapsam dışında bırakılması gerekçesine katılmak mümkün değildir. Zira yasanın, üniversitelerin mevcut özerkliğini zedeleyici ve ortadan kaldırıcı bir etkisi bulunmamaktadır.

F. Hüsrev Kutlu
Adıyaman

Musa Sivacıoğlu
Kastamonu

İbrahim Hakkı Aşkar
Afyon

ANAYASA ALT KOMİSYON RAPORU

15.4.2004

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

1/705 esas nolu "Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı"nı görüşmek üzere 4.3.2004 tarihinde toplanan Anayasa Komisyonunca oluşturulan Alt Komisyonumuz Başkanlığına Sayın Nimet Çubukçu'yu seçmiş ve 14.4.2004 tarihinde çalışmasını tamamlamıştır.

Anayasa Komisyonunun 4.3.2004 tarihli toplantısında beliren görüşler çerçevesinde Tasarıyı değerlendiren Alt Komisyonumuz özellikle Tasarı üzerindeki itirazları giderici düzenlemeler yapmıştır. Bu yönde etik ilkelerin kanunda belirlenmesinin uygun olacağına karar vermiştir. Böylece Kurulun tarafsız ve objektif çalışması sağlanabilecektir. Tasarıya eklenen 3 üncü Madde ile ilkeler metin kapsamına alınmıştır. Tasarının ilgili diğer maddelerine de bu değişiklik yansıtılmıştır.

Bunun yanı sıra Devlet Bakanı Sayın Beşir Atalay'ın sunuş konuşması da dikkate alınarak Türk Silahlı Kuvvetleri ve yargı mensuplarının kendi mekanizmaları olmaları nedeniyle bu Tasarı kapsamı dışında oldukları birinci maddede belirtilmiştir.

Alt Komisyon üyemiz Sayın Yılmaz Kaya özerk kuruluşlar için ayrı düzenleme yapılmasının daha doğru olacağını, bu kanun kapsamında olmasının Anayasaya aykırılık oluşturacağını; Etik Kurulun özerk bir şekilde düzenlenmesinin ve kararlarına karşı yargı yolunun açık olduğunun Tasarıda belirlenmesi gerektiğini belirtmiştir.

Alt Komisyonumuzun çalışmaları sonucunda oluşturduğu metin ektedir. Raporumuz, Anayasa Komisyonu Başkanlığına saygı ile sunulur.

Nimet Çubukçu

İstanbul

Mehmet Ali Bulut

Kahramanmaraş

Mustafa Nuri Akbulut

Erzurum

Atilla Kart

Konya

Yılmaz Kaya

İzmir

(Muhalefet şerhi ektedir)

MUHALEFET ŞERHİ

1/705 esas nolu "Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile ilgili olarak kurulan Alt Komisyon çalışmalarına ilişkin görüşlerimi ve "muhalefet şerhimi" içeren tutanaktır.

Tasarıyla ilgili genel gerekçede de ifade edildiği gibi; kamu yönetiminde etik, iyi yönetimin temel anahtarıdır. Kamu görevlileri; seçilerek olsun, atanarak olsun getirildikleri görevleri yerine getirirken hukuka uygunluk, adalet ve dürüstlük ilkeleri çerçevesinde, güven verici bir şekilde davranmalıdırlar. Bu sorumluluğun esası, kamu görevinin her iki halde de kişisel, siyasi kazanç ya da çıkar sağlamak amacıyla kullanılmamasıdır. Kamu görevlileri yüksek ahlâki ölçülere göre ve kamu yararına uygun hareket etmelidirler. Bu konuda gerekli etkinliğin sağlanabilmesi adına, kamu görevlileriyle birlikte Milletvekillerini de kapsayacak şekilde "siyasi etik" düzenlenmesinin yapılması gerekir. Siyasi etiğin başlangıcı ve temeli ise "yasama dokunulmazlığının sınırlandırılmasından" geçer.

Bu sebeple, tartışmasız olarak kabul edilmesi gereken öncelikli husus; görüşülmekte olan bu tasarıyla birlikte, siyasi etiğe ilişkin düzenlemenin de yapılması gerekir. Tasarıya öncelikle bu gerekçeyle muhalifim.

Bu temel gerekçenin dışında;

Kurulun oluşturulmasının tamamen Bakanlar Kurulu inisiyatifine bırakılmış olması hatalıdır. Bu mutlak hâkimiyetin bertaraf edilmesi gerekir. Kurul kararlarına karşı yargı yolunun açık olması ve bu aşamadan sonra ilan yapılması uygun olur. En nihayet; etik kavramının unsurlarının olabildiğince somut ölçülerle düzenlenmesi ve bu hususun yönetmelik aşamasına bırakılmaması gerekir.

Tasarıyı genel olarak olumlu bulmakla birlikte, yukarıda açıkladığım eksiklik ve sakıncaların da giderilmesi gerektiği düşüncesiyle tasarıya muhalefet ettiğimi saygıyla bildiririm.

Atilla Kart

Konya

ANAYASA ALT KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
**KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU KURULMASI VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI**

Amaç ve kapsam

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı, Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kuruluş, görev ve çalışma usul ve esaslarının belirlenmesidir.

Bu Kanun, genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahallî idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan; yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul başkan ve üyeleri dahil tüm personeli kapsar.

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Yargı mensupları hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Kuruluş

MADDE 2. - Bu Kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere Başbakanlık bünyesinde Kamu Görevlileri Etik Kurulu (Kurul) kurulmuştur.

Bakanlar Kurulu, bu Kanun kapsamındaki konularda her türlü kararları almak ve uygulamak üzere;

- a) Bakanlık görevi yapmış olanlar arasından 1 üye,
- b) İl belediye başkanlığı yapmış olanlar arasından 1 üye,
- c) Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeliği görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından 3 üye,
- d) Müsteşarlık, büyükelçilik, valilik, bağımsız ve düzenleyici kurul başkanlığı görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından 3 üye,
- e) Üniversitelerde rektörlük veya dekanlık görevlerinde bulunmuş öğretim üyeleri veya bunların emeklileri arasından 2 üye,
- f) Kamu kurum niteliğindeki meslek kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından 1 üye,

Olmak üzere toplam 11 üyeyi biri Başkan olmak üzere seçer ve atar.

Kurul başkan veya üyeliğine atanacaklar hakkında, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası hükmü ile ek 68 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü uygulanmaz ve bu kişiler Kurulda emekli aylıkları kesilmeksizin çalıştırılır.

Üyelerin görev süresi 4 yıldır. Süresi dolan üyeler Bakanlar Kurulunca yeniden seçilebilirler. Kurul üyelerinin görev süresi dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş görememeleri veya atamaya ilişkin şartları kaybetmeleri halinde, atandıkları usule göre süresi dolmadan görevden alınır. Üyeler, görevi kötüye kullanmaktan veya yüz kızartıcı bir suçtan mahkum olmaları halinde ise Başbakan onayıyla görevden alınır. Görevden alma nedeniyle veya süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalan Kurul üyeliklerine bir ay içerisinde Bakanlar Kurulunca yeniden atama yapılır. Bu şekilde atanan üye, yerine atandığı üyenin görev süresini tamamlar.

Kurul, Başkanın daveti üzerine en az 6 üyeyle toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğunun aynı yöndeki oyu ile karar verir. Toplantı kararları ilgililere duyurulur. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamazlar. Kurul, ayda en fazla 2 defa toplanır. Kurul Başkan ve üyelerinin toplantılara katılmaları esastır. Arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya katılmayan üyeler istifa etmiş sayılırlar.

Kurulun sekreteryâ hizmetleri Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Kurul Başkan ve üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak koşuluyla, fiilen görev yapılan her gün için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemedен, damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

Huzur hakkı ve Kurulun diğer ihtiyaçları için her yıl Başbakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

İlkeler

MADDE 3. - Etik İlkeler şunlardır;

- a) Kamu hizmeti, kamu görevlilerinin her türlü kişisel kazancın üzerinde Anayasaya yasalara ve ahlâk ilkelerine göre yerine getirdikleri kamu görevidir.

b) Kamu görevlileri, görevlerinin hakkaniyet ölçülerine göre yerine getirilmesini engelleyecek mali menfaat elde edemezler.

c) Kamuya açık olmayan devlet bilgilerini kullanarak mali işlemler yapamazlar ve bu bilgilerin bir başka özel çıkar için uygunsuz kullanımına izin veremezler.

d) Yasal düzenlemelerde ifade edilen istisnalara uygun olanlar dışında, kurumun alacağı resmî bir kararı bekleyen, kurumla iş yapan ya da kurumca düzenlenen faaliyetleri yürüten veya kamu görevlisinin görevini yerine getirip getirmemesinden menfaatleri esas olarak etkilenen kişi ya da kuruluştan herhangi bir hediye ya da parasal değeri olan başka bir eşya alamaz ve onlardan bunu talep edemezler.

e) Görevlerini yerine getirirken onurlu davranmak, resmî sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını hizmet içindeki ve dışındaki davranışlarıyla göstermek zorundadır.

f) Yetkileri dışında, devleti bağlayıcı yorumlar ve vaatlerde ve aldatici ve gerçek dışı beyanlarda bulunamazlar.

g) Kamu binalarını ve taşıtlarını özel amaçlarla kullanamazlar.

h) Devlete ait malları korur, kollar, bunları yetkisiz faaliyetlerde kullanamazlar ve her an hizmete hazır halde bulundurmaları için gerekli tedbirleri alırlar.

i) Tarafsız davranırlar ve herhangi bir özel kuruluş ya da kişiye öncelikli uygulamada bulunamazlar.

j) Kendi görevleri dışında resmî devlet görevi ve sorumluluğuyla bağdaşmayan iş ve faaliyetlerde bulunamazlar; bu amaçla iş arayamaz ya da anlaşma yapamazlar.

k) İsraf, sahtekârlık, kötüye kullanma ve rüşvet olaylarını yetkililere ve yargıya bildirirler.

l) Yasa tarafından zorunlu kılınan, özellikle kamuya ödenen vergiler gibi tüm mali yükümler de dahil olmak üzere vatandaş olarak bütün yükümlülüklerini süresinde yerine getirirler. Yurttaşlara örnek olurlar.

m) Görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce felsefi inanç, din, mezhep, yaş ve bedensel engeller gibi ayırım yapamazlar, fırsat eşitliğini sağlayan tüm yasa ve yasal düzenlemelere bağlı kalırlar.

n) Kamu görevlilerinden sürekli veya geçici görevli veya yetişme, inceleme ve araştırma yapmak için yabancı memleketlerde bulunanlar, devlet itibarını veya görev haysiyetini zedeleyici fiil ve davranışlarda bulunamazlar.

Kurulun görevleri

MADDE 4.- Etik davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiasıyla yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek, kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmakla görevli ve yetkilidir.

MADDE 5. - Tasarının 4 üncü maddesi, 5 inci madde olarak Komisyonumuzca, başlığıyla birlikte aynen kabul edilmiştir.

İnceleme ve araştırma

MADDE 6. - Kurul, başvurular hakkındaki inceleme ve araştırmasını etik davranış ilkelerinin ihlal edilip edilmediği çerçevesinde yürütür. Kurul, başvuru üzerine yapacağı inceleme ve araştırmayı en geç üç ay içinde sonuçlandırmak zorundadır.

Kurul, inceleme ve araştırma sonucunu Başbakanlık Makamına yazılı olarak bildirir.

Kurul, başvuruya konu işlem veya eylemi gerçekleştiren kamu görevlisinin, etik davranış ilkelerine aykırı işlem veya eylemi olduğunu tespit etmesi halinde, bu durum Başbakanlık, Kurul kararı olarak Resmî Gazete aracılığıyla kamuoyuna duyurur.

Bu Kanuna göre yapılan inceleme ve araştırmalar, genel hükümlere göre ceza kavuşturmasına veya tâbi oldukları personel kanunları hükümlerine göre disiplin kovuşturmasına engel teşkil etmez.

MADDE 7. - Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. - Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. -Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca 9 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. - Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca 10 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. - Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca 11 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. - Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU
KURULMASI VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI**

Amaç ve kapsam

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kuruluş, görev ve çalışma usul ve esaslarının belirlenmesidir.

Bu Kanun, genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahallî idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan; yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul başkan ve üyeleri dahil tüm personeli kapsar.

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Bakanlar Kurulu üyeleri hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Kuruluş

MADDE 2.- Bu Kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere Başbakanlık bünyesinde Kamu Görevlileri Etik Kurulu (Kurul) kurulmuştur.

Bakanlar Kurulu, bu Kanun kapsamındaki konularda her türlü kararları almak ve uygulamak üzere;

a) Bakanlık görevi yapmış olanlar arasından 1 üye,

b) Anayasa Mahkemesi Başkan veya üyeliği, Yargıtay Başkanlığı, Danıştay Başkan-

ANAYASA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU
KURULMASI VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI**

Amaç ve kapsam

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkeleri belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kuruluş, görev ve çalışma usul ve esaslarının belirlenmesidir.

Bu Kanun, genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar, mahallî idareler ve bunların birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan; yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul başkan ve üyeleri dahil tüm personeli kapsar.

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Bakanlar Kurulu üyeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Yargı mensupları ve üniversiteler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Kuruluş

MADDE 2.- Bu Kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere Başbakanlık bünyesinde Kamu Görevlileri Etik Kurulu (Kurul) kurulmuştur.

Bakanlar Kurulu, bu Kanun kapsamındaki konularda her türlü kararları almak ve uygulamak üzere;

a) Bakanlık görevi yapmış olanlar arasından 1 üye,

b) İl belediye başkanlığı yapmış olanlar arasından 1 üye,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

lığı, Sayıştay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ile Yargıtay, Danıştay ve Sayıştayda daire başkanlığı görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından 3 üye,

c) Müsteşarlık, generallik, amirallik, büyükelçilik, valilik görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından 3 üye,

d) Üniversitelerde rektörlük veya dekanlık görevlerinde bulunmuş öğretim üyeleri veya bunların emeklileri arasından 3 üye,

e) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından 1 üye,

olmak üzere toplam 11 üyeyi biri Başkan olmak üzere seçer ve atar.

Kurul başkan veya üyeliğine atanacaklar hakkında, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası hükmü ile ek 68 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü uygulanmaz ve bu kişiler Kurulda emekli aylıkları kesilmeksizin çalıştırılır.

Üyelerin görev süresi 4 yıldır. Süresi dolan üyeler Bakanlar Kurulunca yeniden seçilebilirler. Kurul üyelerinin görev süresi dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş görememeleri veya atamaya ilişkin şartları kaybetmeleri halinde, atandıkları usule göre süresi dolmadan görevden alınır. Üyeler, görevi kötüye kullanmaktan veya yüz kızartıcı bir suçtan mahkum olmaları halinde ise Başbakan onayıyla görevden alınır. Görevden alma nedeniyle veya süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalan Kurul üyeliklerine bir ay içerisinde Bakanlar Kurulunca yeniden atama yapılır. Bu şekilde atanan üye, yerine atandığı üyenin görev süresini tamamlar.

Kurul, Başkanın daveti üzerine en az 6 üyeyle toplanır ve üye tam sayısının salt

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeliği görevlerinden emekliye ayrılanlar arasından 3 üye,

d) Müsteşarlık, büyükelçilik, valilik, bağımsız ve düzenleyici kurul başkanlığı görevlerinde bulunmuş veya bu görevlerden emekliye ayrılanlar arasından 3 üye,

e) Üniversitelerde rektörlük veya dekanlık görevlerinde bulunmuş öğretim üyeleri veya bunların emeklileri arasından 2 üye,

f) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında en üst kademe yöneticiliği yapmış olanlar arasından 1 üye,

olmak üzere toplam 11 üyeyi biri Başkan olmak üzere seçer ve atar.

Kurul başkan veya üyeliğine atanacaklar hakkında, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası hükmü ile ek 68 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmü uygulanmaz ve bu kişiler Kurulda emekli aylıkları kesilmeksizin çalıştırılır.

Üyelerin görev süresi 4 yıldır. Süresi dolan üyeler Bakanlar Kurulunca yeniden seçilebilirler. Kurul üyelerinin görev süresi dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş görememeleri veya atamaya ilişkin şartları kaybetmeleri halinde, atandıkları usule göre süresi dolmadan görevden alınır. Üyeler, görevi kötüye kullanmaktan veya yüz kızartıcı bir suçtan mahkum olmaları halinde ise Başbakan onayıyla görevden alınır. Görevden alma nedeniyle veya süresi dolmadan herhangi bir sebeple boşalan Kurul üyeliklerine bir ay içerisinde Bakanlar Kurulunca yeniden atama yapılır. Bu şekilde atanan üye, yerine atandığı üyenin görev süresini tamamlar.

Kurul, Başkanın daveti üzerine en az 6 üyeyle toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğunun aynı yöndeki oyu ile karar verir. Toplantı kararları ilgililere duyurulur. Kurul,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

çoğunluğunun aynı yöndeki oyu ile karar verir. Toplantı kararları ilgililere duyurulur. Kurul üyeleri çekimsiz oy kullanamazlar. Kurul, ayda en fazla 2 defa toplanır. Kurul Başkan ve üyelerinin toplantılara katılmaları esastır. Arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya katılmayan üyeler istifa etmiş sayılırlar.

Kurulun sekreteryaya hizmetleri Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Kurul Başkan ve üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak koşuluyla, fiilen görev yapılan her gün için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemedem, damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

Huzur hakkı ve Kurulun diğer ihtiyaçları için her yıl Başbakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

Kurulun görevleri

MADDE 3.- Kurul, kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini hazırlayacağı yönetmeliklerle belirlemek, etik davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiasıyla yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek, kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmakla görevli ve yetkilidir.

Kurula veya yetkili disiplin kurullarına başvuru

MADDE 4.- Bu Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarında etik davranış ilkelerine aykırı uygulamalar bulunduğu iddiasıyla, en az genel müdür veya eşiti seviyedeki kamu görevlileri hakkında Kurula başvurulabilir. Hangi unvanların genel müdür eşiti sayılacağı kurum ve kuruluşların teşkilât

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ayda en fazla 2 defa toplanır. Kurul Başkan ve üyelerinin toplantılara katılmaları esastır. Arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam on toplantıya katılmayan üyeler istifa etmiş sayılırlar.

Kurulun sekreteryaya hizmetleri Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Kurul Başkan ve üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak koşuluyla, fiilen görev yapılan her gün için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemedem, damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

Huzur hakkı ve Kurulun diğer ihtiyaçları için her yıl Başbakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

Kurulun görevleri

MADDE 3.- Kurul, kamu görevlilerinin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini hazırlayacağı yönetmeliklerle belirlemek, etik davranış ilkelerinin ihlal edildiği iddiasıyla resen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yaparak sonucu ilgili makamlara bildirmek, kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve bu konuda yapılacak çalışmalara destek olmakla görevli ve yetkilidir.

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi, Komisyonumuzca başlığıyla birlikte aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yapısı ve yürüttükleri hizmetlerin niteliği dikate alınarak Kurul tarafından belirlenir.

Diğer kamu görevlilerinin, etik davranış ilkelerine aykırı uygulamaları bulunduğu iddiasıyla yapılacak başvurular, ilgili kurumların yetkili disiplin kurullarında, Kurul tarafından çıkarılan yönetmeliklerde belirlenen etik davranış ilkelerine aykırılık olup olmadığı yönünden değerlendirilir. Değerlendirme sonucu alınan karar, ilgililere ve başvuru sahibine bildirilir.

Başvurular, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirlenen esaslara göre, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye'de ikamet eden yabancı gerçek kişiler tarafından yapılabilir. Ancak, kamu görevlilerini karalama amacı güden, haklı bir gerekçeye dayanmayan, başvuru konusuyla ilgili yeterli bilgi ve belge sunulmamış başvurular değerlendirilmeye alınmaz.

Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış bulunan uyuşmazlıklar hakkında Kurula veya yetkili disiplin kurullarına başvuru yapılamaz. İnceleme sırasında yargı yoluna gidildiği anlaşılan başvuruların işlemi durdurulur.

İnceleme ve araştırma

MADDE 5. - Kurul, başvurular hakkındaki inceleme ve araştırmasını etik davranış ilkelerinin ihlal edilip edilmediği çerçevesinde yürütür. Kurul, başvuru üzerine yapacağı inceleme ve araştırmayı en geç üç ay içinde sonuçlandırmak zorundadır.

Kurul, inceleme ve araştırma sonucunu Başbakanlık Makamına yazılı olarak bildirir.

Kurul, başvuruya konu işlem veya eylemi gerçekleştiren kamu görevlisinin, etik davranış ilkelerine aykırı işlem veya eylemi olduğunu tespit etmesi halinde, bu durumu Kurul kararı olarak Resmî Gazete aracılığıyla kamuoyuna duyurur.

Kurul kararları, Başbakanlık Müsteşarının onayıyla Resmî Gazetede yayımlanır.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İnceleme ve araştırma

MADDE 5. - Kurul, başvurular hakkındaki inceleme ve araştırmasını etik davranış ilkelerinin ihlal edilip edilmediği çerçevesinde yürütür. Kurul, kendisine şikayet veya ihbar yoluyla ulaşan başvurular üzerine yapacağı inceleme ve araştırmayı en geç üç ay içinde sonuçlandırmak zorundadır.

Kurul, inceleme ve araştırma sonucunu ilgililere ve Başbakanlık Makamına yazılı olarak bildirir.

Kurul, başvuruya konu işlem veya eylemi gerçekleştiren kamu görevlisinin, etik davranış ilkelerine aykırı işlem veya eylemi olduğunu tespit etmesi ve kesinleşmesi halinde, bu

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bu Kanuna göre yapılan inceleme ve araştırmalar, genel hükümlere göre ceza kovuşturmasına veya tâbi oldukları personel kanunları hükümlerine göre disiplin kovuşturmasına engel teşkil etmez.

Bilgi ve belge istenmesi

MADDE 6.- Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, Kurulun başvuru konusu ile ilgili olarak istediği bilgi ve belgeleri vermek zorundadırlar.

Kurul, bu Kanunun kapsamındaki kuruluşlardan ve özel kuruluşlardan ilgili temsilcileri çağırıp bilgi alma yetkisine sahiptir.

Yönetmelik

MADDE 7.- Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar, Kurulca hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir. Kurul tarafından hazırlanacak yönetmelikler Başbakan onayı ile yürürlüğe konulur.

MADDE 8.- 19.4.1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüsvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak, Kamu Görevlileri Etik Kurulu mal bildirimlerini gerektiğinde inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler."

MADDE 9.- 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 29 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Kamu Görevlileri Etik Kurulu, hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye ve en az genel müdür veya eşiti seviyedeki üst düzey kamu görevlilerince alınan hediyelerin listesini gerektiğinde her takvim yılı sonunda bu görevlilerden istemeye yetkilidir."

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

durumu Başbakanlık Kurul kararı olarak Resmi Gazete aracılığıyla kamuoyuna duyurur.

Bu Kanuna göre yapılan inceleme ve araştırmalar, genel hükümlere göre ceza kovuşturmasına veya tâbi oldukları personel kanunları hükümlerine göre disiplin kovuşturmasına engel teşkil etmez.

MADDE 6.- Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7.- Tasarının 7 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8.- Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9.- Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Anayasa Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 10. - Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11. - Bu Kanun hükümlerini, Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 10. - Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. - Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı V.

M. H. Güler

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

K. Unakıtan

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı V.

M. V. Gönül

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı V.

H. Çelik

